

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

Agricola, (Ecica), Agricola, (Humdoara), Agricola, (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ardeleana, Arieșana, Arina, Armonia, Astra, Auraria, Aurora, (Baia-mare), Avrigeana, Bândăna, Banca Poporală, (Caransebeș), Banca Poporală, (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.), Beregsana, Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Boșșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire, (Bicaz), Cassa de păstrare, (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune), (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chișeteiana, Codreana, Comuna, Concordia, (T.-Uzdin), Cordiana, Coroana, (Bistrița), Coroana, (Timișoara), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugișoreana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dundreana, Economia, (Cohalm), Economul, Făgețana, Fortuna, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișorul, Hațegana, Hondoleana, Insoțire de credit, (Veștem), Institut de credit, (Mehadia), Institut de credit, (Gavoșdia), Isvorul, (Sângeorgiu), Isvorul, (Sebeșul-inf.), Iulia, Lăpușana, Lăgediana, Lăpovana, Luceafărul, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana, (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Nădălcana, Negoiul, Nera, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Panciovana, Patria, Piatra, Plugarul, (Cacova), Plugarul, (Săcădate), Poporul, (Lugoș), Poporul, (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Racoșana, Reuniunea de împrumut și păstrare, (Ilova-mare), Rîureana (Cap. Măndăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana, (Caransebeș), Sebeșana, (Sebeșul-săsesc), Selăgeana, Sentinela, Șercășiana, Silvania, Șotimușana, Someșana, Speranța, (Hosman), Steaua, Târnavăneana, Tibleșana, Timișana, Ulpiana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul, (Sănmărtin), Vulturul, (Tâșnad), Zărândeana, Zlăgnea.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Altruismul și devotamentul în serviciul însoțirilor economice sătești.

Constatăm cu bucurie că în timpul din urmă s'a pornit și la noi un curent favorabil în interesul intrupării însoțirilor economice în satele noastre.

Ideea nu e nouă. „Revista Economică” i-a dat și ea atențiune, îndeosebi în ultimii ani.

S'a ocupat de ea „Solidaritatea”. S'au ocupat diferitele noastre reviste și ziare; nu mai puțin acele reuniuni și bănci, dintre cari o seamă au trecut din domeniul vorbelor și în acela al faptelor.

În timpul din urmă însă multe semne ne indică că chestia aceasta, foarte importantă din punct de vedere social și național economic, are să între în o fază nouă.

Acela căruia i-se cuvine laudă, pentru că ne-a indicat, în mod hotărît, drumul pe care trebuie apucat, este marele român Vasile Stroescu. În urma stăruințelor acestui suflet nobil se va porni, precum avem nădejde, — deja în cursul acestei veri o propagandă întinsă de către specialiști, se vor ține cursuri de specialitate etc.

Vor stă pe viitor la dispoziția tuturor statute de tot felul, instrucțiuni, tipărituri etc., cum și conferențieri, cari vor merge la fața locului pretutindeni, unde împrejurările se vor afla priincioase și terenul pregătit pentru înființarea unui sau altui fel de însoțiri economice sătești.

Am ajuns deci, în fine, la un punct, de unde și noi vom porni cu pași mari siguri spre ținta binehotărîtă.

Ajunși în acest stadiu, ne întrebăm: de ce avem noi acum mai mare trebuință pentru ca acțiunea organizării noastre economice să se poată face cu sorți siguri de izbândă.

Noi credem că, înainte de toate, trebuie să fim stăpâniți, pretutindeni de *altruismul* cel mai curat și de *devotamentul* cel mai sincer.

Trebuie să recunoaștem, fără incunjur, că de acestea două sentimente nobile trebuie, neapărat, să fie însuflețiți toți ceice se vor hotărî să ia în mână conducerea unei acțiuni cooperative în comune.

Fără dispoziții absolut binevoitoare față de semenii săi (*altruismul*) și fără de dispoziția de a se jertfi pentru alții (*devotamentul*) nimeni să nu se încumete a se pune în serviciul însoțirilor economice sătești. Fără de aceasta cauza e perdită și totul va fi înzadar.

Nici cunoștințele de specialitate ale celor ce se vor pune în fruntea însoțirilor economice, nici bogăția lor, nici chiar împrejurările cele mai favorabile pentru prosperarea însoțirilor, nu vor duce la bun sfârșit, fără *altruism* și *devotament*.

Să nu ni-se ia în nume de rău că relevăm acest fapt. Nu e numai o apariție trecătoare *materialismul*, care se observă pretutindeni și care se infiltrează tot mai adânc în inimi.

Este ca să-i zicem așa, un duh rău al vremii, care poate deveni foarte periculos, mai ales pentru noi Români.

Nici la băncile, cari se înființează în zilele noastre, nu se mai observă altruismul, de care erau stăpânite inimile fondatorilor „Albinei” și altor bănci înființate în trecut.

La baza lor, în foarte multe cazuri, se observă interesul personal, interesele familiare și de clică, interesul de căpătuire, de câștig și de îmbogățire. Dacă n'ar fi așa, bănci, ca societăți pe acții, n'am mai înființat. Sunt destule, chiar prea multe, cele pe cari le avem.

Dacă și la baza însoțirilor va începe să se încuibă duhul cel rău al interesului personal, otrava omoritoare a tuturor pornirilor nobile pentru binele celor mulți și năcăjiți, cauza are să fie compromisă cu siguranță din capul locului.

Numai dragostea cea mai curată evanghelică: de a face binele, fără idei rezervate și fără gândul de a trage însuși folos din binele ce-l faci, — va aduce spor și binecuvântare în câmpul cel vast, încă părăginit al însoțirilor, care așteaptă muncă desinteresată și nobilă din partea tuturor și un devotament apostolic în cel mai perfect înțeles al cuvântului.

De aceea toți cei-ce vă gândiți să luați parte la nobila și innobilitătoarea luptă a întrupării însoțirilor în satele noastre, — să vă deslegați curelele încălțămintelor voastre, — și cu sufletul curat de tina interesului individual să vă apucați de lucru. Altcum, repetăm, nu va merge.

Ținem ca oamenii noștri să fie în clar, dela început, cu principiul de căpetenie care trebuie să rezide la înființarea însoțirilor.

Altruismul și devotamentul, în primul rând, vor aduce roadele cele mai bogate.

Aceste înalte și nobile principii trebuie propovăduite, înainte de toate, în pragul pregătirilor, ce se fac pentru întruparea însoțirilor economice în satele noastre.

Unde oamenii, destinați a deveni conducătorii însoțirilor, nu se vor putea hotări să ia asupra-și crucea altruismului și a devotamentului, — le zicem pentru binele și fericirea poporului nostru, nici să nu încerce a se apuca de însoțiri.

Să lase aceasta treabă mare, această luptă pentru regenerarea satelor noastre, pe mâna celor hotărâți cu trup și suflet a aduce toate jertfele posibile pe altarul binelui obștesc.

Un răspuns.

Ni-se cere din partea direcțiunii „Târnăveni” din Sighișoara publicarea șirelor de mai jos ca răspuns la articolul „In jurul unei premise false” publicat de dl Zaharie Colceriu în numărul nostru penultim.

Facem loc răspunsului la care adăugăm și noi câteva scurte observări. Iată răspunsul:

Onorată redacțiune!

Deoarece în Nr. 19 al prețuitului organ, ce-l redigați, sub titlul „In jurul unei premise false” a-ți dat loc unor întrebări și aserțiuni din cari evident apare amozitatea cu care dnul acționar al institutului nostru „Târnăveana”, Zaharie Colceriu, voiește a aduce în public afaceri pur interne de ale institutului, credem cu atât mai vărtos veți da loc următoarelor deslușiri, pe cari nu intru atât numitului domn acționar voim a le da, — căci referitor la acționari suținem întru toate răspunsul nostru din Nr. 15 al acestei reviste — cât mai vărtos on. public cetitor, pe care totodată îl rugăm să ne scuze că chestiuni de importanță cu totul locală, le pertractăm în public, dar dat fiind că acest organ, a cărui chemare este în primul rând apărarea intereselor institutelor, prin publicarea celor scrise de numitul acționar, dă a înțelege, că acestea le crede a fi în interesul institutului nostru, din parte-ne ne simțim obligați a lămuri întreaga chestiune.

Și cu toate că dela întrebarea originală, care s'a referit numai la aceea, că oare are direcțiunea de gând a face pașii necesari pentru a face fuziune cu „Albina” — numitul domn acționar trece la critica organizării institutului, statutelor institutului, ba și la personalități, condus fiind nu de interesul public, după cum în punctul 1 și 2 ar dori să deie aparență lucrului — căci acest interes totdeauna a stat departe de numitul domn, ceea ce dovedește singur prin alineatul ante-penultim al scriselor sale, unde spune, că „schimbarea grabnică a stărilor și referințelor precum și a firmei cu altă conducere și alte simpatii este imperativă” — adecă nu intru atât chestiuni de interes economic public îl doare pe domnul acționar, ci mai vărtos se vede, că nu-i place și nu are simpatii pentru conducerea actuală!

Noi cești de aici știm, că numitul domn acționar și-a schimbat simpatiile numai bine de curând și mai vărtos dela ultima adunare generală, în care speră a fi ales și dânsul în direcțiunea institutului și din care speranță s'a ales nimica, iară numitul domn acționar care în punctul e) al scriselor sale declară în parantez „nu e de disprețuit K 300—400 anual și tantiema” crede cumcă vina acestui eșec cade asupra directorului institutului nostru, cu toate că directorul nostru căzând însuș sub alegere în anul acesta, ca om natural, corect și modest n'a făcut referitor la alegere nici o propunere și nici nu putea să facă. Dacă însă s'ar fi întâmplat ca numitul domn acționar să fie ales, atunci stările și referințele, precum și firma și conducerea află simpatiile dânsului, deci schimbarea lor deloc nu mai eră imperativă.

Și ca să pertractăm punct de punct cele cuprinse în scrisoarea susnumitului domn declarăm:

Ad. 1. Și direcțiunea institutului nostru e convinsă despre avantajele, ce ar rezultă din o centralizare rațională a capitalelor noastre, dovadă e chiar deciziunea citată de dl acționar în întrebarea sa și

acum iară în articolul mai sus citat, căci cum își poate închipui numitul domn o astfel de decizie, când singur spune, că numai direcțiunea are majoritate, fără sub punctul e) spune că singur directorul poate majoriza întreaga adunare generală, evident deci că aceia deciziuni numai prin aprobarea direcțiunii s'au putut lua. Ni-se împare însă că nu întru atât priceperea lipselor economice naționale îl mișcă pe dl acționar cât mai vartos — și aici venim ad. 2. — pofta de-a vedea în coastele institutului nostru filiala unei bănci puternice la a cărei conducere să vină dânsul și cu alte simpatii a dânsului, iar nu cumva directorul nostru după cum scrie ad. 3. g) și dacă aceasta s'ar întâmpla și peste voia direcțiunii „Târnavenei“, după dânsul ar fi tot o centralizare a puterilor, iar nici decum discordie și frecări personale de evitat!?!...

Ad. 3. Că vor fi acționari — între cari la tot cazul și dnul Zaharie Colceriu — cărora direcțiunea actuală sau cu o vorbă conducerea nu le e simpatică, aceasta o credem bucuros, dar că majoritatea acționarilor — și-ar fi exprimat în adunarea din acest an neîncrederea față de direcțiune, aceasta e o calomnie ordinară, la care numai atâta răspundem, că prin reelegerea unanimă a directorului executiv în direcțiune și prin darea absolutului direcțiunii, aceasta calomnie se desminte de sine. Și ca să nu mai încapă indoială de înțelesul celor scrise sub 3., cităm: „direcțiunea ar mai trebui să-și dea seamă și de neîncrederea acționarilor exprimată față de dânsa în adunarea generală din astan“ — unde sub cuvântul „acționarilor“ nu poți pricepe altceva decât totalitatea lor, iar nicidecât o minoritate disparentă, a cărei supărare pernește totdeauna din motive personale.

Tot asemenea calomnii sunt și vorbele atribuite directorului nostru între semnele citărei „bilanțul nu se discută, ci se primește“ — căci directorul nostru nu aceasta a zis-o, ci principiar vorbind în genere despre convocătoarele noastre la adunări a zis, că nu e corect a se scrie în convocătoare „stabilirea“ bilanțului, căci bilanțele nu le stabilesc nici adunările generale, cu atât mai puțin direcțiunile institutelor, ci acelea rees dela sine din încheierea corectă a cărților, care nu se poate schimba, fără a altera realitatea bilanțului, deci a zis verbal bilanțele nu se stabilesc de adunarea generală, ci „se aprobă“, sau ba, se primește, sau ba“, iar dacă careva, ori care ar fi, și numai un acționar singur, nu primește bilanțul, îi stă deschisă calea judiciară, unde poate să-și arate motivele din cari nu primește acel bilanț și forurile competente la tot cazul vor decide în merit.

La ceace se referențe la defectuositatea organizației noastre predăm:

Ad. a) e adevăr că statutele noastre stabilesc pentru fiecare acțiune un vot. A pertractă corectitatea sau necorectitatea acestei chestiuni trece de cadrul acestor deslușiri; constatăm numai că din o sută patruzeci și cinci societăți pe acții cuprinse în „Anuarul băncilor române pro 1912“ la 52 institute statutele cuprind aceiaș dispozițiune, deci la mai bine de a treia parte a institutelor noastre ar fi după domnul acționar al nostru organizația defectuoasă.

Ad. b) e cel puțin neserioasă excepționarea salarului, a tantiemei, banilor de cvartir etc. etc. cari lucru natural la toate institutele noastre, fără nici o excepțiune, sunt în uz.

Ar fi mai serioasă obiecțiunea referitoare la împrejurarea că directorul executiv e totodată și membru în direcțiune și juriconsultul institutului. Direcțiunea

institutului nostru este conștie de aceea că acestea trei posturi ar fi incompatibile și fie convins dnul acționar Zaharie Colceriu, că îndată ce va fi posibil, aceste posturi se vor și despărți; până acuma însă — după cum acest lucru va fi obvenit și în alte părți, la alte institute a noastre — aceasta n'a fost posibil, căci deoparte directorul nostru executiv ca inițiatorul și fondatorul principal al institutului nostru, a fost, ba este încă și astăzi unicul om de specialitate, în care ne-am putut întru cu toții încrederea, căci nu numai prin înființarea acestei cetăți naționale economice a meritat aceasta încredere unanimă a noastră, ci și prin spiritul de jertfă, ce l-a dovedit în nenumărate rânduri, chiar în privința institutului nostru, căci să nu amintim altceva, decât aceea, că mai anii trecuți, când iarăș din motive personale un fost membru al direcțiunii amenință cu discreditarea institutului nostru, directorul nostru singur, ca să potolească patimile, s'a băgat în datorii cumpărându-i toate acțiunile câte le-a fost avut — 120 bucăți; tot asemenea cu ocaziunea urcării capitalului societății noastre, deși angajat fiind materialicește preste măsură în urma cumpărării pe numele propriu a unei realități având în vedere împrejurarea că institutul nostru nu avea localitate potrivită totuș — ca emisiunea să succeadă și astfel prestigiul unui institut românesc să nu sufere, a luat asupra sa cea mai mare parte a acțiunilor rămase nesubscrise de atari domni acționari, cari acuma ar dori ca singuri să dispună de averea societății, — luându-și asupra-și iarăș angajamente oneroase după cum am arătat, numai și numai în interesul institutului nostru.

Și pe acest bărbat voiește dnul acționar Zaharie Colceriu și cu cei dela spatele dânsului, cum zice, să-l delature dela conducere, ca aceea să o încredințeze altor simpatii a Dsale!

Nu știm cine ar putea fi acel ales al dânsului, căci afară încă de-un singur domn tânăr avocat român, până mai ieri alaltăieri fost candidat la dl director executiv al nostru, alt inteligent român în Sighișoara, capabil eventual a conduce institutul nostru, noi nu știm. Acest domn însă nu credem să stee la spatele dlui Colceriu.

Caracteristic e totuș, că până când în 1904 dela înființarea institutului nostru până în ziua de astăzi nimănu nu i-a scos ochii împrejurarea excepționată mai sus, acum deodată, ca prin minune, se excepționează. Oare să nu lucre și aicea tradiționala noastră: a „pismei răutate“, căci e de tot nostim lucru că un acționar pretins inteligent să înșire salariul și celelalte beneficii ale directorului nostru, pe cari cu dreptul spunând, noi direcțiunea unanim le credem de prea mici și puțin în proporție cu jertfele, pe cari directorul nostru le-a adus pentru institut și în proporție cu obligamentul dânsului de a reprezenta aici între străini un institut românesc, și chiar ăsta e motivul că i se permite a purta și advocatura privată, căci institutul nostru nu e în aceea stare materială de a-l salaria după merit, deci direcțiunea se află în plăcuta poziție a-i concede purtarea praxei private spre ridicarea și înflorirea institutului nostru.

O face aceasta direcțiunea și din motivul, că până acuma nici când nu a obvenit vre-un caz în care s'ar fi putut banui măcar, că directorul nostru ar fi fost influențat în oficiul său de director prin împrejurarea că totodată e și juriconsultul institutului și viceversa.

Referitor la localitatea institutului — care de sigur nu interesează pe nimeni dintre cetitori — e și mai ridiculă obiecțiunea, că banca rămâne cu o odaie,

căci cancelaria directorului executiv la tot cazul trebuie să fie odăie separată de localitatea de bancă, asemenea pretind și împrejurările locale ca și sala de ședințe încă să fie separată; iar a excepționă aceea că ocazional vre-un membru din direcțiune extern, sau vre-un revizor-expert sau alți oameni de specialitate în trecerea lor pe aicea au fost găzduiți de directorul nostru executiv în paturi improvizate în sala de ședințe a direcțiunii nu denotă altceva, decât ingustime de spirit. Și asta se referă ad. e).

Ad. d) Că direcțiunea cutărui institut ce merită și ce nu, un om cu puțin simț de pudoare nu-o pertratează în public, căci aceste lucruri nici nu se țin de public, ne exprimăm și acuma nedumerirea, că un organ de specialitate, dă loc în coloanele sale astorfel de păreri personale eronate, căci ca organ de specialitate va ști aceea, că fiecare acționar e liber să voteze la alegeri cu cine i place, iar dacă o direcțiune e odată aleasă, până când aceea e direcțiune, nu se mai poate discuta că merită sau ba a-și purta funcțiunea, în organe de publicistică; ca să facem o asemănare chiar așa după cum fiind odată comitetul național ales, acela nu se poate critica în public, ci numai în conferența națională, unde e singur locul a-și spune fiecare părerea — chiar așa zicem și aici numai în adunarea generală se poate face critică unuia sau altuia sau tuturor membrilor.

Și ca să nu ne extindem prea mult observăm numai că salarele membrilor din direcțiune de „horibile dictu“ K 300 și a președintelui de K 400 le-a stabilit însăși o adunare din anii trecuți, la care după cum credem a fost prezent și dl acționar Zaharie Colceriu, fără că atunci să-și fi ridicat glasul său de protest contra mărimii salarelor — să vede, având încă speranță că va ajunge în direcțiune — iar acum văzându-și speranțele înșelate, că nu a căpătat cecece, după cum zice ad. e) „nu e de disprețuit“ — și deci pornind din sine, presupune cumcă și noi membrii direcțiunii, pentru ca să nu scăpăm cele 300—400 Cor. și tantiemă, nu ne-am implini conștientios datorința de control?

Și la asta nu vom înșiră aceea că președintele nostru are aproape jumătate din averea sa plasată în acțiunile institutului nostru, întocmai ca și directorul nostru executiv și că toți membrii direcțiunii noastre sunt cei mai mari acționari ai institutului, și prin urmare direct interesați de bunul mers al institutului în măsură cu mult mai mare decât dnul Zaharie Colceriu și cei dela spatele dănsului, ci i compătimim pe acești domni văzându-i atât de mici de inimi, mari de patimi.

Ad. f) Punctul f se combate singur pe sine, căci dnul acționar, cu cei dela spate singuri spun, că dacă directorul nostru nu vrea fuziunea, aceea nici nu s'ar putea face — și e lucru natural — și aici venim ad. g) dar directorul nostru singur a declarat, că în principiu nu e contra unei fuziuni, dar vor trebui desbătute și aflate modalitățile realizării.

Iar culmea perfidiei, cu deosebire a acelor dela spatele dlui acționar, o ating acești domni atunci, când se folosesc de unele vorbe vorbite între mai mulți acționari chiar referitor la modalități, făcând ironie la adresa directorului nostru pe conta lor proprie și a tuturor acționarilor institutului nostru, zicând că oare nu și-ar schimba și acesta „principiul“ dacă ar îmbia bunăoară „Albina“ pentru 2 acții „Târnavăveana“ o acție „Albina“. Aceasta ironie are sensul că directorul nostru a spus că un funcționar a „Albinei“ a făcut propunerea referitoare la o fuziune „îmbiind o acție „Albina“

contra 3 acții „Târnavăveana“. dănsul însă, adecă directorul nostru a zis, că la aceasta nu s'ar învov, ci ar dori, că acționarii nostri să capete o acțiune „Albina“ contra două „Târnavăveana“ și eventual ne-am învov (toți acționarii) a suplini în bani gata diferința, ce-ar rezulta între valorile absolut reale a acțiunilor pe baza bilanțului anului curent, având în vedere, că prin urcarea capitalului „Albinei“ fondurile de rezervă a acesteia față de capitalul urcat, scad.

Și nu e comic, că un acționar, care singur spune, că 300—400 Cor. nu sunt de disprețuit — deci i-ar prinde bine — se ironizeze cele spuse de directorul nostru evident în favorul acționarilor nostri?

Dar totuș nu e așa comic! Și anume pentru aceea nu, pentru că unul dintre autorii principali a articolului referitor, chiar de loc nu este acționar, ci un simplu fost oficiant al institutului, pe care direcțiunea în urma purtării sale necorecte a fost constrânsă a-l dimita din serviciul institutului, și de aici durerea exprimată în punct e) în zicerea „pe lângă discrețiunea de a primi ori destituți oficianți...“ hinc illae lacrimae.

Tot din aceasta împrejurare se explică și zorul cu care acești domni dau după fuziune, căci pe baza unor scrisori, cel puțin acest domn fost funcționar, speră să ajungă oficiant al „Albinei“ natural mult mai bine salariat, decât i am putut da noi.

Cu perderea terenului pentru Români nu ne ocupăm, aceasta lacrimă de crocodil, se desminte prin bilanțele institutului publicate la timpul său.

Deci aici dl Zaharie Colceriu din un „űri gyerek“ cum cu emfasă spune, că l-ar fi numit comitele suprem al nostru, a devenit un simplu Strohman, dându-și numele unor oameni fără scrupuli și fără conștiință, încă și acuma în tufă!

Și ca să terminăm declarăm și acuma că direcțiunea stă și pe baza concludului adus, și pe baza legii și a statutelor, când deneagă cu toată hotărârea, a da răspuns la o întrebare, care chiar de loc nu se ține de publicitate, ci e o sfacere pur internă a societății, chiar cu rizicul de a fi numit de on. redacțiune și acest răspuns de „prea arrogant“?

Și ca să ne reîntoarcem la alineatul 4 a celor scrise de dl Zaharie Colceriu și răspundem că noi nu ne uităm la aceea ce dorește cineva, ci la aceea că ce are cineva drept să dorească!

Că nu a cerut deslușiri la drepturile lui o credem, dar cecece a cerut, a cerut-o contra legii și a statutelor, deci noi cari în primul rând avem a ne ține de statutele societății, i-le facem acestea cunoscut, chiar și dacă nu-i convin.

Statutele institutului însă nu se pot schimba de dl Zaharie Colceriu, ci numai de adunarea generală.

Pentru direcțiunea „Târnavăveni“:

Ioan Muntean m. p.,

prezid. direcțiunii.

Ambrosie Stoicovici m. p.,

membru al direcțiunii.

Din parte-ne ținem a face următoarele constatări: Articolul „În jurul unei premise false“ l-am publicat numai la insistențele repetite ale autorului și după ce acesta prin semnătura sa a luat asupra-și toată răspunderea pentru cele cuprinse în el.

Interesele băncilor noastre se servesc nu numai atunci, când se înregistrează bunele rezultate realizate de ele și li-se aduc laude conducătorilor, ci și când

se descoper și critică ev. volnicii, lacunele și greșelile organizației lor, căci prin aceasta se contribuie la îndreptarea lor.

Punctul de vedere al direcțiunii, „Târnavenii“, pe care-l susține cu atâta tărie, și prin care îndrumă pe acționari la proxima adunare generală cu întrebarea lor relativă la chestiunea fuziunii este greșit. Hotărârile adunării generale trebuie executate sau cel puțin încercată executarea lor și numai când aceasta nu reușește adunarea generală proxima ar avea să se pronunțe asupra hotărârii sale anterioare. Altcum direcțiunea răzimată pe puterea sa ar putea face iluzorii ori-ce hotărâre a adunării generale.

Chestiunea cooperativelor sătești.

Comitetul central al „Asociațiunii“ s'a ocupat în ultima sa ședință plenară din nou cu această importantă chestiune. A hotărât, ca „Asociațiunea“ să se restrângă mai ales la propagandă în favorul cooperativelor, în vederea căreia a luat apoi următoarele dispoziții:

1. Secția economică va fi invitată să întocmească statute model pentru băncile populare și alte cooperative, precum și o instrucție pentru conducerea, controla și funcționarea acestor cooperative; mai departe să pregătească o contabilitate pe seama însoțirilor precum și regulamente de tot felul.

2. Se va angaja deocamdată provizor un tânăr cu pregătire specială, care, împreună cu conferențiarul agronomic al „Asociațiunii“ va cutria ținuturile locuite de Români din patrie, ținând prelegeri populare, arătând poporului însemnătatea însoțirilor economice, felul și modul întocmirii lor, indemnându-l să înființeze însoțiri după trebuințele locale, dându-i toate informațiunile de lipsă pentru inițierea acestor însoțiri și punându-i la dispoziție tipăriturile necesare. Când nu vor fi între popor, ambii vor săvârși lucrările de birou pentru propaganda însoțirilor economice. Conferențiarul cooperativ va fi și secretarul secțiunii economice a „Asociațiunii“. Conferențiarul cooperativ va fi retribuit cu o sumă fixă anuală, cu acoperirea cheltuielilor de călătorie și cu un premiu pentru fiecare însoțire înființată în toată regula și cu prospect de durabilitate. Toate cheltuielile împreunate cu angajarea conferențiarului cooperativ și cu tipăriturile amintite se vor acoperi din donațiunile dlui V. Stroescu și din alte contribuiri și donațiuni, ce se vor face spre acest scop.

3. Comitetul central al „Asociațiunii“ se va adresa către consistoriile bisericilor noastre cu rugarea să binevoiască a înființa la seminariile preoțești și la preparandiile învățătoarești câte un curs de economie națională, în care să se dea și îndrumări teoretice și practice pentru înființarea cooperativelor sătești. Conferențiarul cooperativ al „Asociațiunii“ va ține în

fiecare vară cel puțin un curs de o săptămână, în care va da celor ce vor afla de bine să se înscrie toate informațiunile de lipsă cu privire la însoțirile economice.

4. Despărțămintele „Asociațiunii“ vor fi îndrumate a da și ele pe viitor mai multă atențiune chestiei însoțirilor economice și, conform alineatului e) din § 37 al statutelor să indemne poporul la înființarea de însoțiri folositoare pentru membrii lor, prevăzute cu statute speciale, cari se vor înainta la autoritățile competente spre aprobare. Câte unul dintre membrii comitetului cercual (d. e. secretarul) va însoți pe conferențiarul cooperativ al „Asociațiunii“ în excursiunile sale prin comunele din despărțământ, dându-i mână de ajutor în lucrările sale de propagandă și, cu deosebire, înlesnindu-i contactul cu locuitorii din diferitele comune.

5. Se va deschide o rubrică permanentă în revista „Transilvania“, în care se va urmări mișcarea cooperativă la noi și se vor da împărtășiri cu privire la rezultatele obținute prin propaganda făcută de „Asociațiune“. Deasemenea în „Biblioteca populară a Asociațiunii“ se vor tipări una sau mai multe broșuri, în cari se va limpezi rostul cooperativelor sătești și însemnătatea lor pentru poporul nostru.

6. Finanțarea și controla însoțirilor înființate se va lăsa în îngrijirea băncilor existente prin mijlocirea „Solidarității“.

7. Se vor împărtăși dlui V. Stroescu dispozițiile de mai sus, adresându-i-se rugarea, ca donațiunea de 50,000 cor., să o destineze spre scopurile amintite. Pe lângă aceasta i se va mai atrage atențiunea ca noua donațiune, pe care a oferit-o, să o destineze pentru orice fel de însoțire economică populară, ce ar merita să fie sprijinită și care s'ar înființa în oricare ținut.

SITUAȚIUNEA AGRICOLĂ.

(Starea sămănăturilor).

Pe baza informațiunilor de dato 13 crt. ale rapoartelor sei agricole, ministrul de agricultură publică următorul raport agricol, pe care-l dăm și noi în extras:

În primele zile ale lui Maiu, timpul a fost mai mult uscat. Cam din 7 crt. începură ploii mai mici sau mai mari, împreunate adeseori cu furtuni și cu gheață. Gheața a cauzat pe alocurea pagube însemnate la sămănături. Cele mai multe ploii le-au avut Carpații, mai puține ținuturile dintre Tisa și Dunăre și dintre Murăș și Tisa. Temperatura eră pe la începutul lunii foarte redusă, se ridică apoi peste punctul normal pentru ca să scadă apoi din nou către 13 crt. în urma timpului furtunos.

Timpul schimbăcios din Mai a fost cu toate acestea destul de favorabil pentru dezvoltarea sămănăturilor și aceasta mai ales din cauză, că câmpul după înghețurile din April avea trebuință de timp cald și uscat și deci prima jumătate a lui Mai a fost pentru sămănături cât se poate de binevenită. — O îmbunătățire deosebit de îmbucurătoare s'a observat în timpul acesta aproape în întreaga țară, dar mai ales în ținuturile transilvănene, unde starea sămănăturilor se poate numi în general foarte bună. Sămănăturile

de primăvară au încolțit și se desvoltă frumos, păcat că timpul nefavorabil și rece din April a împiedecat în mare măsură sămănatul. Astfel teritoriul ocupat cu semințe de vară și primăvară este în anul acesta cu mult mai mic, decât în alți ani.

Porumbul, cartofii, napii de zahăr și mai ales cei de nutreț au răsărit frumos și săpatul este în curgere. Tăiatul nutrețurilor verzi deasemenea a început peste tot locul. Fânețele și pășunile sunt frumoase. Situațiunea agricolă prezintă în general frumoase prospecte și dacă nu se mai poate aștepta ca în primăvară o recoltă abundentă și bogată, sunt speranțe de una mijlocie — bună. Sămănaturile de grâu de primăvară se prezintă după ținuturi precum urmează:

Intre Dunăre și Tisa grăul s'a desvoltat în timpul din urmă foarte frumos; este verde, sănătos și des. Tocmai acuma dă în paiu. — Stricăciuni de insecte de abia se observă ici-colea în măsură neînsemnată. Tot așa de bine stau sămănaturile de grâu de primăvară pe ambii țărmuri ai Dunării. Ghița din 16 crt. a cauzat în aceste ținuturi pe alocurea pagube însemnate. — Pe țărmul drept al Tisei sămănaturile sunt pe alocurea mai slăbuțe în urma lipsei de umezeală suficientă, dar în cele mai multe părți totuși sunt frumoase și încă așa de bine desvoltate încât timpul uscat, care le-a ținut un moment pe loc, nu le-a stricat cătuși de puțin. — Tot cam astfel stau sămănaturile și pe țărmul stâng al Tisei și între Murăș și Tisa. — În comitatele transilvănene sămănaturile de grâu sunt în general foarte frumoase. Ele sunt dese și dau în paiu. Pe alocurea sunt așa de desvoltate încât e temere să nu cadă.

Sămănaturile de *secară de toamnă* sunt în general mai slabe și aci se observă mai bine urmările timpului nefavorabil și a înghețurilor din April. — Secara a înscăpat deja și acum stă să înflorească.

Grăul și *secara de primăvară* ca și *ovăsul* și *orzul* s'au recules în general din starea în care le adusesse timpul nefavorabil și rece din April.

Sămănatul *porumbului* este terminat. Sămănaturile timpurii au și răsărit deja, ba pe alocurea a început și săpatul dintâi.

Sortele mai timpurii de *cartofi* au răsărit deja, și săpatul a început. Timpul n'a fost tocmai favorabil pentru sortele mai timpurii, pe când cele mai târzii au răsărit bine. *Plantele de grădină* încă n'au prea avut timp favorabil. În grădini udate ele sunt frumoase, dar pe câmp sunt mai slăbuțe. — Stricăciuni de insecte se cam observă. *Cânepa și inul* s'a sădit deja peste tot locul și sunt în general frumoase. Înghețul din April a cam stricat inului. — *Napii de zahăr și de nutreț* au răsărit și se desvoltă în general foarte bine. Acum se sapă. — Pe unele locuri se observă stricăciuni de insecte destul de însemnate. — *Nutrețurile măestrite*, mai ales trifoiul și luțerna sunt cam slabe din cauza timpului uscat și în parte din cauza înghețului din April. *Fânețele* sunt în locuri mai înalte slăbuțe pe când în ținuturile mai joase, unde nu s'a prea simțit lipsa de umezeală, ele sunt frumoase. Tot asemenea *pășunile*. În general vitele găsesc cam puțin nutremânt afară la câmp. *Poamele* timpurii în cea mai mare parte au fost nimicite de înghețuri, celelalte încă nu au rămas de tot neatînse.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea

Sibiu, 23 Maiu 1912.

După Banca Angliei a urmat și Banca Franței cu reducerea etalonului oficial dela 3 $\frac{1}{2}$ % la 3%, ceea-ce constituie evenimentul cel mai însemnat întâmplat în săptămâna trecută în piața internațională de bani. O îmbunătățire apropiată a pieței de bani însă nu așteaptă cercurile financiare nici chiar după aceasta reducere. Din contră ele sunt pline de pesimism și scumpetea și încordarea durabilă a pieței din Berlin pare a le da drept. Situația încă nu este de tot limpede și aceasta o dovedește faptul că în Berlin banii pro ultimo s'au urcat la 5%, iar discontul privat a cotelat 4 $\frac{1}{2}$ %. De o reducere a etalonului deocamdată nu este vorba.

În piața internă de bani situația continuă a fi încordată. arătându-se de pe acum presemnele cererii mai intensive, ce va fi la ultimo. În ultimele zile a început a se ivi oferte de bani din Paris, fără însă a influența discontul privat, care s'a menținut în Viena la 4 $\frac{1}{2}$ %, iar în Budapesta la cambii de prima bonitate cu 4 $\frac{1}{16}$ %, cambii de a doua bonitate 5 $\frac{1}{8}$ % și la cambii de portofoliu dela 6% în sus.

CRONICA.

Necrolog. Nicolae Obedeu, membru în direcțiunea institutului „Crisana” în Brad a încetat din viață în ziua de 18 Maiu 1912.

Bănci comunale în satele românești? În raportul publicat în „Drapelul” asupra ultimei congregații a comitatului Caraș-Severin cetim cu surprindere, că Rev. Domn canonic *Ioan Boroș* din Lugoj, președintele și până de curând directorul executiv al institutului „Poporul” din Lugoj, în cadrul unui discurs, ce a rostit, constată *nevoia, ce o are poporul din comitat de credit ieftin și propune să se studieze chestiunea înființării de bănci comunale.*

Oare cugetatu-s-a dl canonic, că propunerea sa conține indirect o acuză destul de gravă la adresa număroaselor noastre bănci din Caraș-Severin, între cari și la a băncii, pe care însuși a condus-o timp de peste un deceniu? Putem noi dori, considerând actualul sistem de guvernament, înființarea de bănci comunale în satele românești? Ce caracter ar avea acelea? Nu ar ajunge oare și băncile comunale, precum în multe părți sunt deja *însoțirile de credit comunale*, noue mijloace în mâinile organelor administrative de a aservi și a domina poporul nostru și economicește?

Nouele monete à K 2 — de argint. La 20 crt. „Banca Austro-Ungară” a început să pună în circulație monetele cele nouă à K 2 de argint, chemate a înlocui piesele fl. 1.—. Nouele monete au pe avers bustul Maj. Sale cu următoarea inscripție circulară: „Ferencz József I. K. A. és M. H. S. D. O. Ap. Kir.” — Isten Kegyelmeből Austriai Császár és Magyar-, Horvát-, Szlavon-, Dalmátországek Apostoli Királya”. (Adeca: Din îndurarea lui Dumnezeu Împărat al Austriei și Rege apostolic al Ungariei—Croatiei—Slavoniei—Dalmației). Sub bustul Maj. Sale se află cifrarea „K. B.” a monetăriei din Cremniț. Pe revers se află Coroana

Ungariei susținută de doi ingeri plutitori; de desuptul coroanei în o cunună împletită din spice de grâu și frunză de stejar, deschisă deasupra, este indicată valoarea monetei „2 Korona“ și anul baterii. Marginea monetelor à K 2— este netedă purtând gravarea: „Bizalmam az Ősi erényben“. Dunga suprafețelor este pe ambele părți ridicată și netedă; partea din lăuntru a dungii este parcursă de un șir de mărgele. Diametrul nouelor monete à K 2— este de 27 mm. — Monetele à K 2— austriace au pe revers bustul Maj. Sale cu următoarea inscripție circulară: „Franc. Ios. I. D. Cj. Imp. Austr. Rex. Boh. Gal. Ill. Etc. Ap. Rex. Hung.“ Pe revers este vulturul imperial și deasupra în semicerc valoarea „II Coronae“, precum și anul baterii cu cifre romane, sub vultur indicarea valorii „2 Cor.“ și anul baterii cu cifre arabe. Pe marginea netedă a monetei sunt gravate cuvintele „Viribus unitis“. Dunga suprafețelor este pe ambele părți ridicată și netedă și în partea din lăuntru este parcursă de un șir de mărgele, (mărgea lângă mărgea).

Valoarea produselor agricole din România pe 1911. Direcțiunea statistice generale a ministerului de agricultură din România a stabilit în baza datelor ce i-au fost comunicate, valoarea produselor agricole de tot felul, recoltate în anul 1911.

Din aceasta statistică reiese că aceasta valoare s'a ridicat la suma de 1,394.000.000 lei, cu 89 și jum. milioane mai mult decât în anul 1910, care fusese și el unul din cei mai buni ani agricoli.

Valoarea cerealelor recoltate se urcă la 1,162.000,000 lei, adică peste 83 la sută din valoarea tuturor produselor.

Recolta grâului a fost evaluată la 469 milioane lei, cu aproape 40 milioane mai puțin ca în 1910. Prețul mijlociu cu care s'a vândut grâul din anul 1911, este de 18 lei 100 kgr. sau 14·20 lei hectolitru. În anul 1910 prețul a fost 16·85 lei kg. sau 13 lei hectolitru. Venitul brut al unui hectar cultivat cu grâu a fost evaluat în 1911 la 243 lei în țara întreagă.

Porumbul a prezentat după grâu valoarea cea mai mare, anume 409·7 milioane lei. În 1910, aceasta a fost numai de 295 și jum. milioane, recolta totală fiind mai mică. Prețul mijlociu cu care s'a vândut porumbul din recolta anului trecut este de 13·80 suta kgr. sau 10·50 lei hectolitru. În aceiaș epocă a anului 1910 porumbul se vindea cu 10·13 lei suta kgr. sau 7·65 lei hectolitru. Un hectar de porumb a produs un venit brut de 196 lei.

Orzul recoltat în 1911 reprezintă suma de kgr. sau 5·90 lei la hectolitru. Venitul brut al unui hectar de orz s'a calculat la 167 lei, iar la ovăs 136 lei.

Valoarea săcării recoltate este numai de 18·9 milioane; prețul pe 100 kgr. de 14,70 lei sau de 10·75 de hectolitru.

Erori de tipar. În Nr. 20 la pagina 251 șirul 14 din jos și la pagina 252 șirul 7 din sus să se cetească „calo“ în loc de cale.

Sumar.

Altruismul și devotamentul în serviciul însoțirilor economice sătești. — Un răspuns. — Chestiunea cooperativelor sătești. — Situația agricolă: Starea sămănăturilor. — Revista financiară: Situațiunea. — Cronică: Necrolog, Bănci comunale în satele românești, Erata, Valoarea produselor agricole din România pe 1911, Nouele monete à K 2 — de argint.

„MUNTEANA“, cassă de păstrare soc. pe acții în

Somosréve.

CONCURS.

Direcțiunea cassei de păstrare „Munteana“ din Cornereva (Sómosréve) publică concurs pentru ocuparea postului de **practicant**, cu salariu anual de K 840.

Reflectanții la acest post trebuie să fie absolvenți de școala comercială și să-și înainteze rugărilor de concurs până în 10 Iunie st. n. a. c.

Postul este a se ocupa cel mult în 20 Iunie a. c.

După un an de probă alesul devine funcționar definitiv și i-se regulează salariul.

1—3

Direcțiunea.

„TÂRNĂVEANA“, institut de credit și economii, soc.

pe acții, în Sighișoara.

CONCURS.

Prin aceasta se publică concurs pentru ocuparea unui post de **practicant** la institutul „Târnăveana“ din Sighișoara.

Dotația este de K 100 lunar.

După serviciu corăspunzător de un an, respectivul va fi definitiv.

Concurenții trebuie să dovedească absolvirea vreunei școli comerciale, purtarea morală bună și eventual praxa de până acum.

Postul se poate ocupa până la 1 Iulie ori când.

1—2

Depozit românesc

de pian și armoniuri în Sibiiu.

Piane și pianine, din cele mai bune fabrici se pot procura cu prețuri foarte moderate la

Timotei Popovici,

profesor de muzică.

Sibiiu, Strada Cisnădiei Nr. 7 etajul I.

„PIANA“, népbank részvénytársaság, Alsópiánon.

MEGHIVÓ.

Az Alsópiánon alapítandó „Piana“ népbank részvénytársaság Alsópiánon részvényesei ezennel meghívtnak a *vasárnapon, 1912 évi június hó 9 napján d. u. 2 órakor* Alsópiánon az új iskola termében az alábbi tárgysorozattal tartandó

Alakuló közgyűlésre.

Tárgy:

1. A közgyűlés megalakulása.
2. A jelenlévők megállapítása.
3. A részvényaláírás és részvényfizetés megállapítása.
4. Határozathozatal a részvénytársaság megalakulására nézve.
5. Az alapszabályok megállapítása.
6. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság megválasztása.
7. Az alapítók felmentése.

Alsópián, 1912 évi május hó 16-kán.

AZ ALAPÍTÓK: — FUNDATORII:

I. A. Bena m. p.
Nicolae Todoran iun. m. p.
Ioan I. Popa m. p.
Savu Florea senior m. p.
Ion N. Paștiu m. p.
Savu N. L. Savu m. p.
Nicolae G. Adam m. p.

Nicolae I. Popa m. p.
Alexandru Cosma m. p.
Petru Florea m. p.
Adam Ilie m. p.
George I. Florea m. p.
Ion S. Marta m. p.
Mafteiu M. Todoran m. p.

Ion N. Savu m. p.
Petru S. Cioran m. p.
Nicolae Șiara m. p.
Ioan S. Mafteiu m. p.
Petru Todoran m. p.
Meliuton Todoran m. p.
Ilie Androne m. p.
Daniil Ordean m. p.

„FRĂȚIA“, societate de morărit în Coștei.

CONCURS.

Pentru ocuparea **postului de conducător la societatea morii „Frăția“** din comuna *Coștei (Mélykastély)*, comit. Timișului.

Salar anual K 2000.

Alesul e îndatorat a conduce și a supraveghea agendele morii, conform hotărîrilor speciale ale direcțiunii, a purta întreaga corespondență și socoteală, a compune bilanțul anual, și a depune o cauțiune de K 1000.

Reflectanții au să producă atestat de maturitate despre absolvirea școalelor comerciale și alte eventuale atestate despre praxa și serviciul de până aci

Recursele sunt a se înainta până la *15 Iunie st. n. 1912*, la adresa dlui preot Avram Corcea în Coștei.

Coștei, 6/19 Maiu 1912.

„PIANA“, institut de credit și economii, societate pe acții în Pianul de jos.

CONVOCARE.

Acționarii băncii populare societate pe acții „Piana“ în Alsópián prin aceasta sunt convocați la

Adunarea generală de constituire,

care se va țineă *Duminică la 9 Iunie st. n. 1912 la 2 oare* în sala școalei nouă din Alsópián cu următorul

Program:

1. Constituirea adunării.
2. Constatarea prezențelor.
3. Constatarea referitoare la subscrierea și plă-tirea acțiilor.
4. Deciderea asupra înființării societății.
5. Stabilirea statutelor.
6. Alegerea direcțiunii și comitetului de supraveghiere.
7. Deciderea asupra absoluturului fundatorilor.

Pianul-de-jos, la 16 Maiu 1912.

„LUMINA“, institut de credit și economii societate pe acții în Sibiiu.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de **director executiv** la institutul de credit și economii „Lumina“ în Sibiiu prin aceasta se publică concurs cu termenul până la *31 Mai st. n. a. c.*

Emolumentele se stabilesc prin învoială având petenții să și-le precizeze în petiția de concurs.

Dela recurenți se cere:

Cualificație superioară, praxă de bancă, caracter integru, aptitudinile necesare de a putea reprezenta institutul și cunoștința în vorbă și scris pe lângă limba română, a limbei maghiare și germâne.

Cei cu praxă mai îndelungată vor fi preferiți.

Din ședința plenară a direcțiunii ținută la *2 Mai 1912.*